

Referat fra tobakstemagruppemødet den 3. december 2014

I samarbejde med Holbæk og Bornholms kommuner afholdt Sund By Netværkets tobakstema-gruppe **temadag om unge og rygning.**

1. **Indledning og dagens program** v. Henrik Borggren næstformand i Sund By Netværkets tobaksgruppe.
2. **E-cigaretter hos unge: hygge med vennerne eller bombe under folkesundheden?** v. Charlotta Pisinger:

Jf. vedhæftede PP.

Norge har lavet forbud mod e-cigaretter og andre nye rygeredskaber..

Markedsføres som "rene" vanddampe...

Udviklingen er nu på 3. generation, som afgiver mere nikotin end tidligere på ni veau med traditionelle cigaretter.

Typisk 300 sug pr dag svt. ca. 20 cigaretter målt på nikotinbehovet...

Harm reduction - typisk sammenlignes der med de kendte effekter i cigaretter og argumenteres med at e-cigaretten er "meget mindre skadelige"

Propylenglycol er det stof der er i størst mængde > 90%... opvarmningen giver variable effekter/omdannelser .... afhængig af hvor høj temperaturen bliver i e-cigaretten og det kan variere afh. af brug og af batteriets styrke..

E-cigaretter skal betragtes på linie med cigaretter senest juli 2016 via et EU- direktiv - som jo fint kan implementeres før 2016.....;o)

Smagsstofferne, særligt kanel er påvist cytotoxiske

Opvarmningen er så stærk at der dannes acrolein som er en indikator for at der faktisk finder en forbrænding sted...

Passiv dampning - der findes lige så høje cotinin niveauer blandt passive dampere som passive cigaretrygere..

Er det et effektivt RS redskab:

Uddrag af undersøgelser:

Ca. 39% mindre effekt end de traditionelle RS metoder og en anden undersøgelse der viser en fordobling i risikoen for fortsat rygning...

De fleste e-cigaretter købes af rygere.... forsøget på at stoppe vha e-cigaretter en der ofte med at rygeren bruger både almindelige og e cigaretter

En ven eller fjende ?

Er der en stigning på vej i rygerandelen blandt de unge - begyndende tegn på det kan være tilfældet...

www.dampshop.dk - eksempel på producenteres rådgivning...

Er vi på vej til en renormalisering af tobakken ??? - vil kunne "hjælpes på vej" fx ved at tillade dampning indendørs m.m.

Hvad kan Sundby netværket gøre..??

Hvad gør SST, arbejder bl.a. via påvirkning af lovgivningen...

3. Valg til formandskabet i tobaksgruppen:

Stine Rehn, har meldt tilbage at hun er interesseret - og hun er hermed blevet valgt ind i formandskabet

- a. Gave indsamling til afgangsforsmand Mie Møller Nielsen.

4. Frokost og netværk.

5. Partnerskabsprojekt: Sundhed, trivsel og fastholdelse på de erhvervsfaglige uddannelser og Storrygerprojekt: Rygestop på SOSU skolerne v. Per Kim, Kræftens Bekæmpelse (KB):

Jf. vedhæftede PP:

Et nationalt projekt – og dermed et tilbud til alle erhvervsskoler...

Baseres på de lokale erhvervsskoler ønsker – og der startes en lokal proces.

Lærerne er ofte den største udfordring

Forventede effekter: Større trivsel og mindre fravær

KB vil være opmærksomme på at orientere de lokale kommuner om de indsatser der startes op aht. evt. konflikter med igangværende/kommende kommunale indsatser på den lokale erhvervsskole. Der vil også være mulighed for at gå sammen om en fælles indsats

Rygestop på SOSU skolerne - en stor andel af eleverne er rygere allerede ved start på skolen.

Et rygestop hos eleverne kan understøttes ved fx, at eleverne jo får til opgave at give borgere råd og vejledning om rygestop...

Ofte må eleverne heller ikke ryge i praktikperioderne...

Knæk Cancer projektet:

Tilbud til unge.... vi får materiale om projektet februar 2015 og indsatsen starter marts 2015 - landsdækkende kampagne...brug af frivillige, Xhale vil blive brugt (8. og 9. classes niveau)...

X:IT – der udvikles særlig udgave til læsesvage.... - en differentiering af undervisningsdelen

Effekten af X:IT - den fulde udgave - er af KB opgjort til at være en halvering af de der ellers ville være startet med at ryge..!!

Foreningspulje - netop udmeldt - KB vil lave en ansøgning hvor de interesserede kommuner vil kunne melde sig til... tværkommunalt netværk til sundhedsfremme - ansøgningen sendes ud til tobakstemagruppen når den er klar, til sparring/evt. interesse for at deltage - ansøgningsfristen er 8. januar....

Hvilke kommuner har indført eller planlægger at indføre røgfri arbejdstid:

På www.cancer.dk er der et landkort over de kommuner der har indført røgfri arbejdstid - kan vi få det opdateret (Inge Haunstrup Clemmensen). Silkeborg/ Signe ønsker et opdateret kort til brug for at påvirke egne folk.....

Hvem er igang og hvad har de gjort..... Signe vil forsøge at få skaffet et overblik...

6. **Forebyggelsesindsatser og succeskriterier i forhold til unge og rygning.** Oplæg med erfaringer og inspiration fra indsatser på en række ungdomsuddannelser og efterfølgende diskussion i grupper.

Ung og Rus - et samarbejde med Holbæk, Kalundborg og Odsherrede kommuner om unge alkohol og stoffer

Uddrag af tilbagemeldinger fra gruppearbejdet:

Vi skal se på ungeindsatsen ud fra kommunens sundhedspolitik....

Målrrette indsatserne over en længere periode – fx vha. ”Snak om rygning” - så eleverne bliver trygge...

Succeskriterier ?

- Overhovedet at få de unge i tale
- Bruge metoden - "Du bestemmer"
- Kombinere med mindfulness og fysisk aktivitet m.m.
- Strukturelle tiltag - som tager tid - røgfri arbejdstid....

7. Temaer og møder i 2015.

Vi afholder i alt 4 møder i 2015, 3 ordinære møder i månederne 3(4), 10 og 12 og et 12-12 møde i juni.... (dog ikke i uge 24 MHW)...

jf. referat fra oktober – så har vi følgende forslag til 2015:

- a. Rygestop i kombination med andre tilbud, fx fitness (Vordingborg) og mindfulness (Randers) – hvilke erfaringer har vi ?
- b. De der stopper helt af sig selv, kan vi understøtte dem så flere lykkes med ”selvstopperiet”

- c. Telesundhed, web/videotelefoni baseret RS (vha. Lync/Outlook), flere kommuner er begyndt at bruge det, bl.a. til vejledning og træning af KOL borgere, kan vi også bruge det til de borgere der har behov for en individuel RS indsats. Også oplagt for de kommuner der har store afstande. Inspiration kan fås fra TeleKOL (Kbh.).
  - d. Unge og RS – opsamling på de erfaringer vi selv har fået...
  - e. Rekruttering – oplagt at lade arbejdsgruppen - under samme overskrift - arrangere en temadag – fx på dag 1 på det kommende 12-12 møde i juni OG ”sælge” dagen til de kommuner der ikke er medlem af SBN. Evt. koble fastholdelse på rekruttering også – fx hvordan vi undgår ”for stort” et frafald på de etablerede RS kurser – nogle oplever op til 50%... OG hvad med de der ikke registreres i rygestopbasen...
8. Sundhedsstyrelsen informerer bl.a. om næste års nationale storryger kampagne i ugerne 12-13 og 46-47 i 2015. v. Marie Asserhøj:

Hvad er kommunernes rolle:

Kommunikationsindsatsen fra Satspuljens Storrygerpulje er planlagt som en CEN-LOK strategien for 2015-2016. Hvilket giver landet kommuner mulighed for at koble information om lokale rygestoptilbud op på den centrale kampagne og på den måde opnå en forstærket markedsføring af kommunens rygestoptilbud.

Kampagnen er planlagt således at den i 2015 kører i uger 12+13 og ugerne 46+47. I 2016 er det ugerne 45+46. kampagnen målgruppe er gravide og storrygere (borgere der ryger mere end 15 cigaretter dagl.) med fokus på kortuddannede. Handlingsanvisningen er kontakt til Stoplinjen og kampagnens fokus er gevinster ved rygestop båret af testimonials fra x-rygere og pårørende.

Stoplinjen tilbyder kommunerne at det er muligt, at bruge Stoplinjen som ’call-center’ for tilmelding til kommunens rygestopkurser, samt registrering af borgerne på kommunens kurser. Kurserne lægges på Stoplinjens hjemmeside og de står for al tilmelding. Samtidig tager Stoplinjen en snak med borgeren om parathed, ambivalens, nikotinerstatning mv. Stoplinjen har åbent 46 timer pr. uge (mandag-torsdag fra kl. 10-20, fredag fra kl. 10-16.), hvilket betyder at kan kommunen mindske de tidsmæssige ressourcer til kontakt og tilmelding. Endvidere bliver det muligt at bruges Stoplinjens telefonnummer som en gennemgående handlingsanvisning også lokalt i kommunen.

Hjælp borgeren til rygestop over nytår med Facebooke og E-kvit

I en rundsendt mail fra Sundhedsstyrelsen, kan man downloade statusopdateringer til facebook om digital hjælp til rygestop ved programmet e-kvit som nu er tilgængeligt via mobil-app. Statusopdateringerne er lavet lige til at lægge på facebook, hvis kommunen har en sådan, hen over nytår. E-kvit er som vanligt gratis at bruge, tilgængeligt i ferien og derfor et tilbud også som Nytårsrygestop. Informationsmail er sendt til kommunernes Sundhedschefer og videresendes til tobaksgruppen i SBN.